

CZU [008:061.22]:027(478)=135.1

ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII CULTURALE PRIN VOUCHERUL CULTURAL: ANALIZA REZULTATELOR ȘI RECOMANDĂRI

*Tatiana PALADI,**Biblioteca Publică Raională „Mihai Eminescu” din Fălești*

Rezumat: Printre soluțiile inovatoare pentru stimularea consumului de produse culturale se numără voucherul cultural – un instrument financiar care facilitează accesul la diverse experiențe culturale. Bibliotecile au un rol crucial în implementarea acestui instrument, oferind suport pentru informarea, instruirea și explicarea utilizării voucherelor culturale. Prin intermediul serviciilor și produselor culturale, bibliotecile contribuie semnificativ la extinderea impactului acestora, facilitând accesul și promovând utilizarea eficientă a voucherelor în comunitate. Pentru a analiza influența voucherelor culturale, s-au utilizat metode de cercetare precum analiza legislativă, chestionare și revizuirea literaturii de specialitate. Rezultatele arată un efect pozitiv asupra accesului la cultură, beneficiind atât utilizatorii individuali, cât și instituțiile culturale.

Cuvinte-cheie: voucher cultural, coeziune socială, valori culturale, acces cultural, servicii culturale, biblioteci, impact social.

Abstract: Among the innovative solutions for stimulating the consumption of cultural products there is the cultural voucher – a financial instrument that facilitates access to various cultural experiences. Libraries have a crucial role in the implementation of this tool, providing support for information, training and explaining the use of cultural vouchers. Through cultural services and products, libraries contribute significantly to expanding their impact, facilitating access and promoting the effective use of vouchers in the community. To analyse the influence of cultural vouchers, there were used such research methods as legislative analysis, questionnaires and literature review. The results show a positive effect on access to culture, benefiting both individual users and cultural institutions.

Keywords: cultural voucher, social cohesion, cultural values, cultural access, cultural services, libraries, social impact.

Voucherul cultural reprezintă un mecanism financiar inovator destinat să sprijine accesul și participarea cetățenilor la diverse produse și servicii culturale, promovând astfel democratizarea culturii și stimulând dezvoltarea unei societăți mai educate și mai inclusive.

În conformitate cu noile reglementări legislative din Republica Moldova, stabilite de Legea Nr. 413 din 27 mai 1999 privind cultura [1] și Legea Nr. 253 din 29 iulie 2022 pentru modificarea acesteia, termenul „voucher cultural” este definit ca un „bilet digital, cu echivalent bănesc contabilizat în contul virtual al beneficiarului, netransmisibil, care asigură accesul la servicii și produse culturale oferite de către prestatorii de servicii” [2].

Cetățenii Republicii Moldova care au împlinit vârsta de 18 ani sunt eligibili pentru a deveni titulari ai voucherului cultural. Acesta le permite să acceseze servicii culturale timp de 12 luni de la data obținerii voucherului. Emiterea voucherelor culturale se face conform alocațiilor bugetare stabilite anual prin legea bugetară. Voucherele culturale au intrat în circulație începând cu anul 2023.

Voucherul este similar cu un „tichet digital” sau un „bilet de acces” cu echivalent bănesc, gestionat într-un cont virtual al beneficiarului, netransferabil, care garantează accesul la o varietate de servicii și produse culturale oferite de furnizori autorizați. Conform analizei lui Mihail Ciobanu, doctorand și cercetător științific, „acest tip de voucher poate varia în funcție de cadrul legislativ și de entitatea emitentă, având ca scop principal promovarea și susținerea consumului cultural. În contextul contemporan, un voucher cultural este nu doar un simplu bilet de acces, ci și un mecanism de democratizare a culturii, integrându-se în strategii mai ample de dezvoltare culturală și educațională. Acesta poate fi utilizat pentru a achiziționa o gamă largă de produse și servicii culturale, de la bilete la spectacole, cărți și evenimente artistice, până la accesul în muzee și cursuri de formare artistică. De asemenea, voucherul cultural poate fi parte din politici publice destinate creșterii incluziunii sociale și participării cetățenilor la viața culturală” [3, p. 533].

Scopul implementării programului de vouchere culturale în Republica Moldova este de a extinde accesul tinerilor la servicii și produse culturale la nivel național, de a stimula participarea acestora la evenimente culturale și de a întări coeziunea socială. Programul vizează promovarea și dezvoltarea valorilor culturale,

îmbunătățirea ofertei culturale, sporirea transparenței în finanțarea activităților culturale și încurajarea consumului și mobilității culturale.

Bibliotecile joacă un rol esențial în implementarea și maximizarea beneficiilor voucherelor culturale, având capacitatea de a influența semnificativ accesul la cultură în comunități. Prin intermediul acestora, se oferă nu doar acces fizic la resurse culturale, ci și suportul activ în utilizarea eficientă a voucherelor. Contribuția bibliotecilor se manifestă prin:

- *Informare și educație*: bibliotecile sunt centre de informare, unde cetățenii pot afla despre existența voucherelor culturale, despre modul de utilizare și avantajele acestora. Bibliotecarii pot oferi materiale informative, organiza sesiuni de instruire și consultanță pentru a ajuta utilizatorii să înțeleagă cum pot beneficia de voucher și să navigheze în oferta culturală disponibilă (de la bilete la evenimente, la cărți și cursuri educaționale).
- *Asistență tehnică*: bibliotecarii sunt pregătiți să ghideze utilizatorii în completarea cererilor, accesarea platformelor online (site-urile de rezervări sau magazinele virtuale) pentru gestionarea voucherelor și utilizarea acestora pentru a rezerva sau achiziționa produse și servicii culturale. Instrucția oferită de biblioteci ajută la reducerea barierelor administrative și tehnice.
- *Facilitarea accesului*: bibliotecile facilitează accesul la servicii și produse culturale prin parteneriate cu organizații culturale, teatre, muzee și alte instituții. Ele ajută la integrarea voucherelor în rețeaua locală de prestatori de servicii culturale și asigură că utilizatorii au acces la locațiile și evenimentele care acceptă voucherele.
- *Promovare și advocacy*: bibliotecile organizează evenimente și campanii de conștientizare pentru a încuraja utilizatorii să folosească voucherele și să exploreze oferta culturală disponibilă.
- *Evaluare și feedback*: bibliotecile colectează feedback de la utilizatori despre experiențele lor cu voucherul cultural, monitorizează modul în care acestea sunt utilizate și evaluează impactul acestora asupra comunității. Această informație este esențială pentru îmbunătățirea programului și pentru a răspunde mai bine nevoilor utilizatorilor.

Abordări și percepții în contextul utilizării voucherului cultural

Cercetarea intitulată „Abordări și percepții în contextul utilizării voucherului cultural” s-a desfășurat în perioada 1 martie – 31 mai 2024, având ca scop obținerea unei înțelegeri profunde a modului în care voucherul cultural este perceput și utilizat de către beneficiari, în special în contextul avansurilor tehnologice, cum ar fi inteligența artificială (IA).

Obiectivele cercetării: 1) măsurarea impactului voucherului cultural; 2) identificarea preferințelor beneficiarilor; 3) analiza barierelor în utilizare; 4) formularea de recomandări.

Importanța cercetării rezidă în următoarele:

Optimizarea programului: prin înțelegerea nevoilor și așteptărilor beneficiarilor se pot ajusta criteriile de eligibilitate, valoarea voucherului sau gama de evenimente eligibile;

Promovarea culturii: rezultatele cercetării pot ajuta la identificarea grupurilor țintă pentru campanii de promovare a culturii și a voucherului cultural;

Dezvoltarea de instrumente digitale: pe baza datelor colectate, se pot crea aplicații sau platforme online mai intuitive și personalizate pentru utilizatorii voucherului cultural;

Informarea factorilor de decizie cu privire la politicile culturale.

Astfel, cercetarea urmărește să îmbunătățească experiența utilizatorilor voucherului cultural și să contribuie la dezvoltarea unui sector cultural mai dinamic și mai accesibil.

Analiza datelor privind participarea la instruire despre voucherul cultural

I. *Ai participat la instruirea privind Programul Național de Informare și Educație Digitală 2024 „Voucher cultural” dedicat tinerilor?* Din cele 117 răspunsuri înregistrate, se poate deduce că un număr semnificativ de adolescenți au participat la sondaj, reprezentând aproximativ 94% dintr-un eșantion estimat la 125-130 de adolescenți. Această rată de răspuns sugerează un interes ridicat față de subiectul voucherului cultural.

O proporție covârșitoare de 98.3% dintre respondenți au declarat că au participat la instruirea privind Programul Național de Informare și Educație Digitală 2024, cu accent pe voucherul cultural. Aceasta indică o bună cunoaștere a programului în rândul

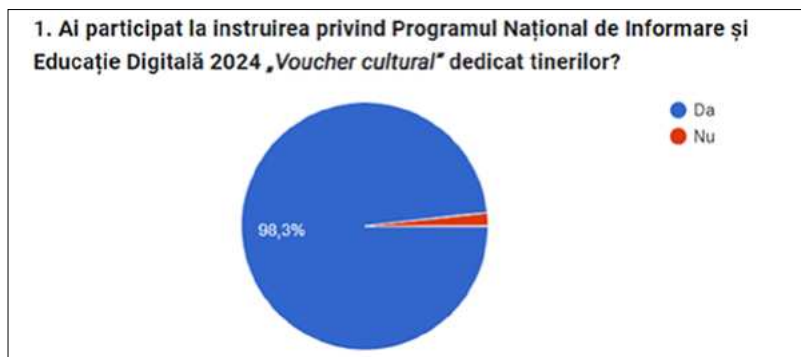

Diagrama 1. Gradul de participare la instruire

tinerilor. Rezultatele sugerează că programul de informare și educație digitală a fost eficient în a ajunge la tineri și a le aduce la cunoștință detaliile privind voucherul cultural.

II. *Te rog să selectezi genul cu care te identifiți.* Graficul prezintă o distribuție aproape egală a răspunsurilor privind identitatea de gen, în cadrul unui eșantion de 116 persoane.

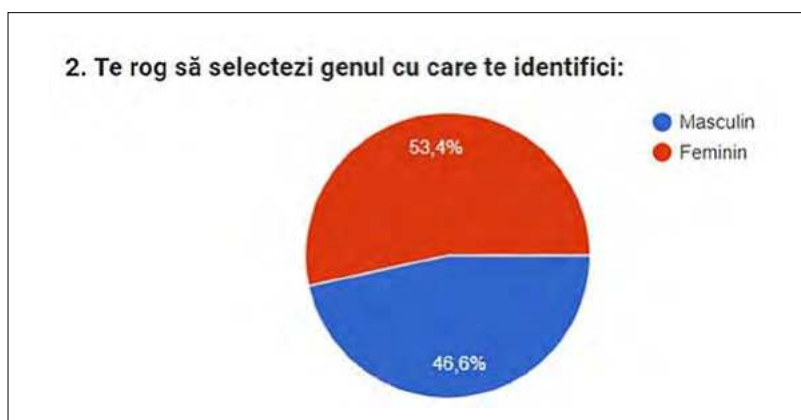

Diagrama 2. Identificarea genului

53,4% dintre respondenți s-au identificat ca fiind de gen feminin, în timp ce 46,6% s-au identificat ca fiind de gen masculin. Această diferență minoră sugerează o repartitie aproape egală a celor două categorii de gen în grupul analizat.

III. *Ce înseamnă pentru tine termenul de „voucher cultural”?* Cea mai mare parte a respondenților (61,2%) asociază voucherul cultural cu posibilitatea de a accesa gratuit activități culturale. Aceasta sugerează că tinerii văd în voucher un mijloc care le permite să participe la evenimente culturale altfel inaccesibile din punct de vedere financiar. O proporție semnificativă (39,7%)

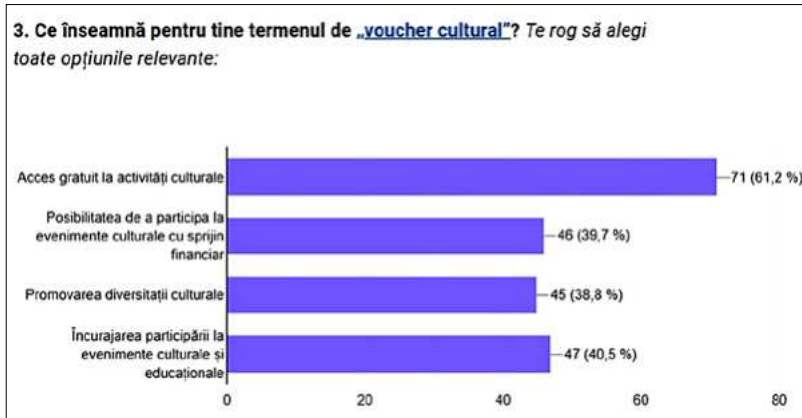

Diagrama 3. Semnificația și utilitatea voucherului cultural

subliniază faptul că voucherul reprezintă un sprijin financiar pentru participarea la evenimente culturale.

Aproape 40% dintre respondenți consideră că voucherul contribuie la *promovarea diversității culturale*. Această percepție indică faptul că tinerii sunt conștienți de potențialul voucherului de a le oferi acces la o gamă culturală variată.

Un număr ușor mai mare de respondenți (40,5%) asociază voucherul cu *încurajarea participării la evenimente culturale și educaționale*. Această perspectivă subliniază rolul activ al voucherului în stimularea interesului pentru cultură și învățare.

Analiza datelor privind claritatea informațiilor despre voucherul cultural

IV. Cum apreciezi nivelul de claritate a informațiilor prezentate despre „voucherul cultural”? O proporție semnificativă de 79,3%

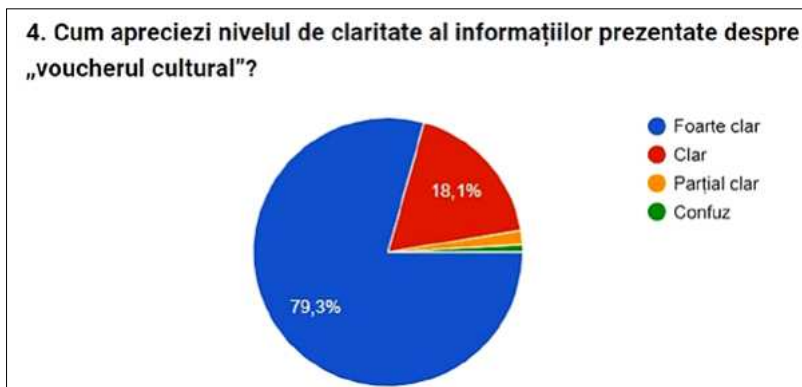

Diagrama 4. Gradul de înțelegere al voucherului cultural în procesul de instruire

dintre respondenți au evaluat ca fiind „foarte clar” nivelul de înțelegere a informațiilor despre voucher. O proporție de 18,1% dintre respondenți au considerat că informațiile au fost „clare”, plătându-se astfel într-un interval mediu de înțelegere. Doar o mică parte dintre respondenți (2,6%) au indicat că informațiile au fost „parțial clare” sau „confuze”.

V. *Care aspect al instruirii a fost cel mai util în înțelegerea voucherului cultural?* Datele din acest grafic arată că explicațiile detaliate și exemplele practice au fost cele mai eficiente în a ajuta participanții să înțeleagă voucherul cultural.

Diagrama 5. Elementele esențiale ale instruirii în voucherul cultural

„Prezentarea diverselor evenimente culturale”: o proporție semnificativă de 60,3% dintre respondenți au indicat că explicațiile detaliate despre beneficiile voucherului cultural au fost cele mai utile aspecte ale instruirii. „Explicațiile detaliate despre beneficii”: aproximativ 20,7% dintre respondenți au considerat că exemplele practice au fost cele mai utile aspecte. „Exemplele practice”: doar 19% dintre respondenți au considerat că prezentarea diverselor evenimente culturale a fost cel mai util aspect. Deși această informație este relevantă, se pare că explicațiile detaliate și exemplele practice au avut un impact mai mare asupra înțelegerii voucherului.

VI. *Consideri că sesiunea de instruire te-a informat eficient pentru a utiliza voucherul cultural?* O proporție covârșitoare de 81,9% dintre cei 116 respondenți au declarat că sesiunea de instruire i-a informat complet pentru a utiliza voucherul cultural. Aceasta indică faptul că informațiile prezentate în cadrul instruirii au fost clare, concise și ușor de înțeles. Doar 16,4% dintre respondenți au considerat că instruirea i-a informat în mare măsură, iar o mică

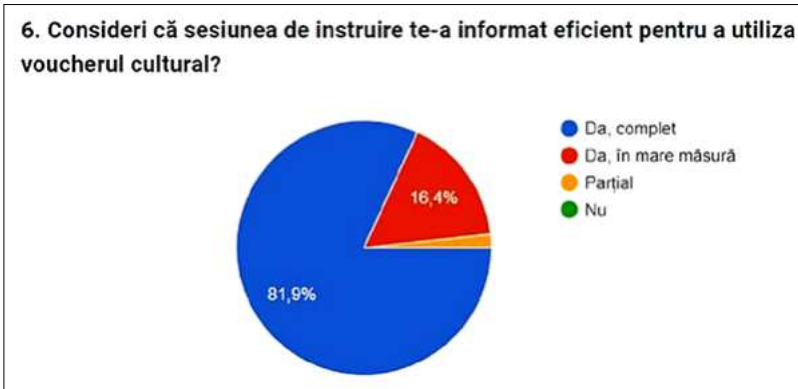

Diagrama 6. Eficiența instruirii în obținerea voucherului cultural

parte (2,6%) au indicat că informațiile primite au fost parțiale sau insuficiente.

VII. *Formatorul a răspuns la întrebările și neclaritățile participanților cu promptitudine și claritate?* 87,9% dintre cei 116 parti-

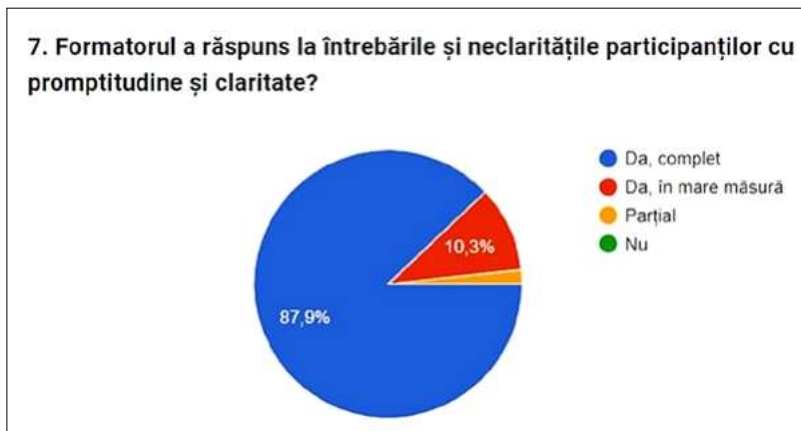

Diagrama 7. Evaluarea clarității răspunsurilor formatorului

cipianți au considerat că formatorul a răspuns la întrebările lor în mod complet și clar. Aceasta indică o pregătire excelentă a formatorului și o bună înțelegere a subiectului abordat. Doar o mică parte dintre participanți (12,1%) au considerat că răspunsurile formatorului au fost parțiale sau că nu au primit toate informațiile necesare.

VIII. *După instruire, ești motivat să folosești voucherul cultural?* Un procent covârșitor de 99,1% dintre cei 113 respondenți au declarat că sunt „foarte motivați” să utilizeze voucherul cultural după ce au participat la sesiunea de instruire. Rezultatul indică un

Diagrama 8. Gradul de motivare pentru obținere voucherului după instruire succes extraordinar al programului de instruire în ceea ce privește motivarea participanților să utilizeze voucherul cultural.

IX. Cât de important consideri accesul la diverse activități culturale pentru dezvoltarea ta personală? O proporție covârșitoare de

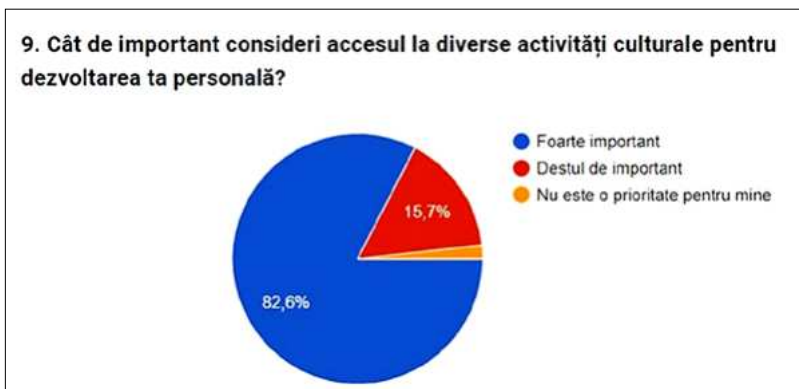

Diagrama 9. Impactul accesului la activități culturale asupra dezvoltării personale

82,6% dintre cei 115 respondenți consideră că accesul la diverse activități culturale este „foarte important” pentru dezvoltarea lor personală. Doar 15,7% dintre respondenți au indicat că acest aspect „nu este o prioritate pentru mine”. Numărul celor care consideră accesul la activități culturale „destul de important” este foarte mic, sugerând o polarizare a opiniilor.

X. Ce tipuri de experiențe culturale ai dori să explorezi cu ajutorul voucherului cultural? O proporție semnificativă de 62,1% dintre respondenți au exprimat interesul pentru a utiliza voucherul pentru a participa la spectacole de teatru. Cu un procent de 56%, concertele și festivalurile muzicale se situează pe locul al doilea

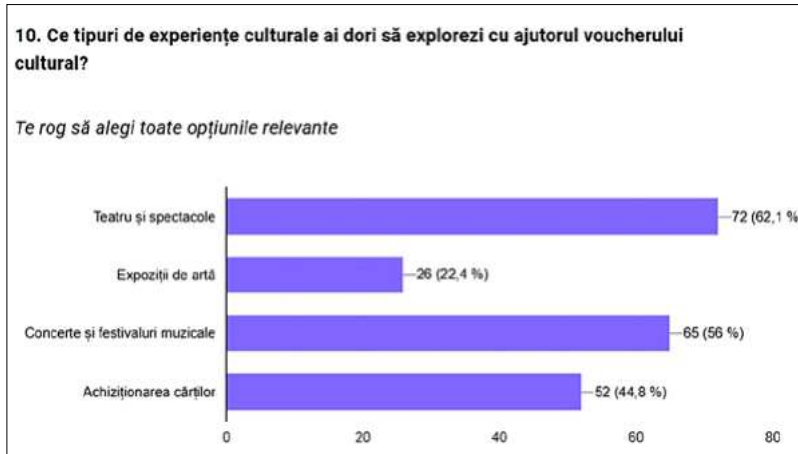

Diagrama 10. *Tipuri de servicii culturale de interes*

în preferințele publicului. Aproape jumătate dintre respondenți (44,8%) au indicat că ar utiliza voucherul pentru a achiziționa cărți. Deși într-o proporție mai mică (22,4%), expozițiile de artă reprezintă o altă opțiune populară.

XI. *Cum ai evalua calitatea prezentării informațiilor de către formatorul care a facilitat instruirea despre voucherul cultural? O*

Diagrama 11. *Calitatea prezentării informației*

proporție covârșitoare de 85,3% dintre cei 116 respondenți au evaluat calitatea prezentării informațiilor ca fiind „excelentă”. Doar 12,9% dintre respondenți au considerat că prezentarea a fost „bună”, iar un procent neglijabil au optat pentru „satisfăcătoare” sau „slabă”.

XII. *Dacă ar fi să alegi, în ce format ai prefera să primești voucherul cultural?*

O proporție semnificativă de 37,4 % dintre cei 115 respondenți au optat pentru formatul fizic (bonuri sau carduri de hârtie). Aceasta sugerează o preferință pentru tangibilitate și pentru

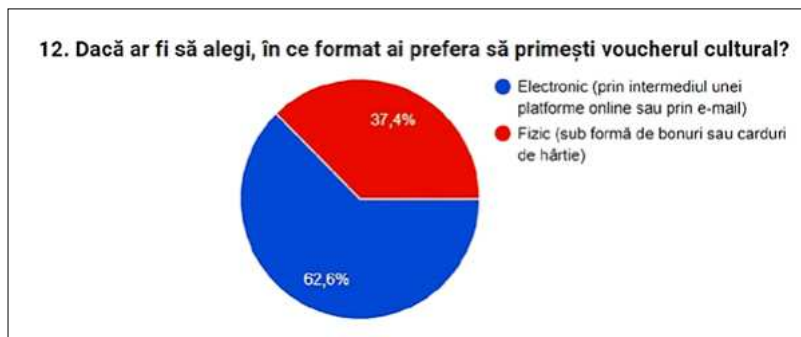

Diagrama 12. *Preferința beneficiarilor voucherului cultural în format electronic sau fizic*

o modalitate tradițională de a gestiona astfel de instrumente. Cu toate acestea, formatul electronic (prin intermediul unei platforme online sau prin e-mail) a fost ales de 62,6 % dintre respondenți. Această opțiune reprezintă o preferință pentru comoditate și accesibilitate, fiind în linie cu tendințele digitale actuale. Astfel, prin oferirea ambelor formate, se poate asigura o mai mare satisfacție a beneficiarilor și o utilizare mai eficientă a voucherului cultural.

XIII. *Care crezi că sunt principalele beneficii sociale și culturale aduse de voucherul cultural în comunitatea ta?* Cel mai mare

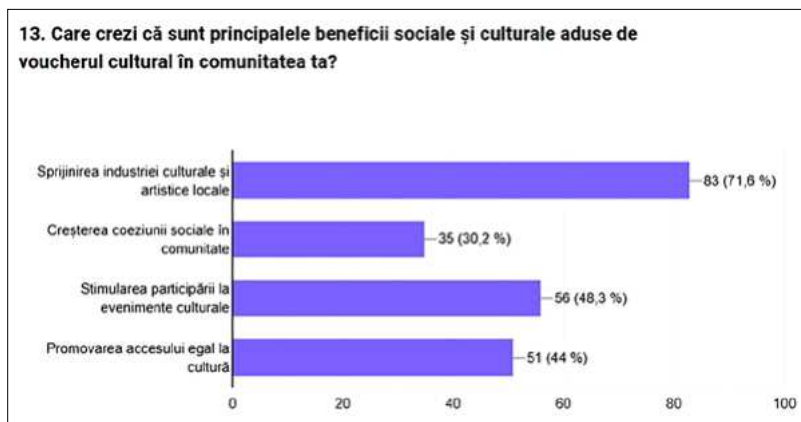

Diagrama 13. *Impactul social și cultural al voucherului cultural în comunitate*

beneficiu perceput este *sprijinirea industriei culturale și artistice locale*. 71,6% dintre respondenți consideră că voucherul contribuie semnificativ la dezvoltarea acestui sector. Un alt beneficiu important este *creșterea coeziunii sociale în comunitate*. 30,2% dintre respondenți au subliniat acest aspect, sugerând că participarea la evenimente culturale finanțate prin voucher contribuie la consolidarea legăturilor sociale și la crearea unui sentiment de apartenență la comunitate. 48,3% dintre respondenți consideră că voucherul stimulează *participarea la evenimente culturale*. 44% dintre respondenți consideră că voucherul contribuie la *promovarea accesului egal la cultură*, fiind un instrument important pentru a reduce barierele sociale și economice în accesul la cultură.

XIV. *Ce opinie ai despre implementarea acestui program de vouchere culturale?* Aproximativ 70,4% dintre respondenți consideră programul de vouchere culturale o inițiativă excelentă pentru sprijinirea tinerilor. O proporție semnificativă de 24,3% dintre respondenți susțin cu entuziasm ideea acestui program. Doar o mică

Diagrama 14. *Opinii privind implementarea programului de vouchere culturale*

parte dintre respondenți (sub 5%) sunt convingși de necesitatea unui astfel de program în comunitatea lor, dar subliniază necesitatea îmbunătățirii comunicării despre acesta. Aceasta indică faptul că, în general, programul este bine primit, dar există potențial de creștere în ceea ce privește promovarea și informarea despre beneficiile sale.

XV. *Ce alte sugestii ai sau ce activități culturale ai vrea să vezi incluse într-un program de vouchere culturale destinate adolescenților?* Răspunsurile adolescenților evidențiază o serie de nevoi și așteptări legate de programul de vouchere culturale. În general,

tinerii se arată interesați de acest program, dar exprimă și o serie de sugestii pentru îmbunătățirea lui:

- *Suma alocată este insuficientă*: majoritatea respondenților consideră că suma de 1000 de lei alocată pentru voucher este prea mică pentru a acoperi costurile reale ale evenimentelor culturale, în special pentru concerte și spectacole; există o cerere unanimă pentru creșterea valorii voucherului, unii sugerând chiar și o sumă de 5000 de lei.
- *Dorința de a accesa evenimente mai diverse*: adolescenții își doresc să poată accesa o gamă mai variată de evenimente culturale, inclusiv concerte spectacole de teatru internaționale;
- *Diversificarea și flexibilitatea utilizării voucherului*: pe lângă evenimentele culturale clasice (concerte, teatru, muzee), tinerii își doresc să poată utiliza voucherul și pentru achiziționarea de cărți, materiale artistice etc;
- *Acces la o gamă mai largă de evenimente*: tinerii își exprimă interesul pentru a putea participa la evenimente sportive;
- *Preferința pentru bani fizici*: unii tineri preferă să primească banii cash, subliniind astfel dorința de a avea control deplin asupra modului în care își cheltuiesc voucherul.
- *Interes major pentru excursii*: răspunsurile obținute indică un interes foarte mare al adolescenților pentru a putea utiliza voucherul cultural pentru a participa la excursii pe teritoriul țării. Cuvântul „excursii” este repetat de mai multe ori, ceea ce subliniază importanța acestei opțiuni pentru tineri.
- *Legătura cu turismul*: termenul „turism” este menționat o singură dată, ceea ce sugerează că tinerii văd o legătură între cultura și turism și își doresc să exploreze diferite regiuni ale țării.

Interesul manifestat de tineri pentru excursii indică o dorință de a combina descoperirea culturală cu experiențele de călătorie. Prin extinderea programului de vouchere culturale pentru a include și această opțiune, se poate contribui la dezvoltarea unei generații de tineri mai culți și mai conectați cu patrimoniul cultural național.

Recomandări

Pentru a promova în mod activ și eficient utilizarea voucherului cultural în cadrul comunității, bibliotecile pot adopta o serie de

strategii și colaborări care să maximizeze impactul și accesibilitatea acestui instrument valoros.

Astfel, bibliotecile ar trebui să devină *centre de informare* despre voucherul cultural, asigurându-se că personalul este bine pregătit pentru a oferi asistență utilizatorilor. Acest lucru poate fi realizat prin sesiuni de formare pentru bibliotecari, unde aceștia să fie instruiți în detaliu despre ce este voucherul cultural, cine este eligibil să îl primească, cum poate fi obținut și unde poate fi utilizat. În plus, bibliotecile pot organiza întâlniri informative sau sesiuni de Q&A (întrebări și răspunsuri) dedicate comunității, unde utilizatorii să poată afla cum să beneficieze de acest voucher.

Colaborarea strânsă între biblioteci și instituțiile culturale (precum teatre, muzee, galerii de artă și case de cultură) poate fi esențială pentru a crea pachete sau evenimente speciale care să fie accesibile prin voucherul cultural. De exemplu: *pachete culturale* (accesul la o piesă de teatru, o vizită la un muzeu și o sesiune de lectură sau dezbateri la bibliotecă) sau *evenimente speciale* (festivaluri de film, expoziții tematice sau seri literare), care pot fi promovate prin campanii comune între biblioteci și instituțiile culturale implicate.

Bibliotecile pot integra utilizarea voucherului cultural în cadrul programelor și atelierelor educaționale pe care le organizează. De exemplu: *excursii culturale* (la muzee sau la spectacole de teatru pentru grupuri de copii sau adulți, care pot fi însoțite de sesiuni educative înainte sau după eveniment) sau *atelier educative* (care să folosească resurse culturale achiziționate prin voucher; de exemplu, un atelier de creație literară poate include utilizarea unor cărți sau materiale multimedia achiziționate cu voucherul cultural).

Pentru a facilita accesul la informații despre voucherul cultural, bibliotecile pot crea ghiduri, pliante informative și tutoriale video care explică pas cu pas procesul de obținere și utilizare a voucherului. Aceste materiale ar trebui să fie disponibile atât fizic, la sediul bibliotecii, cât și online, pe site-ul bibliotecii și pe rețelele sociale. Ghidurile pot include explicații despre eligibilitate (cine poate obține voucherul cultural și ce documente sunt necesare pentru a aplica), instrucțiuni pas cu pas (cum se poate aplica pentru voucher, cum se folosește la diferite instituții culturale și care sunt termenele-limită), lista de instituții partenere (o listă

actualizată a instituțiilor culturale care acceptă voucherul și ce tipuri de servicii sau produse pot fi achiziționate).

Bibliotecile pot încuraja utilizatorii să folosească voucherele pentru a adăuga resurse noi la colecțiile bibliotecii, astfel contribuind la dezvoltarea comunității. De asemenea, bibliotecile pot organiza sesiuni de feedback după participarea la evenimente culturale achiziționate prin voucher, unde participanții să poată discuta și împărtăși experiențele lor; pentru a maximiza impactul acestor inițiative, bibliotecile pot derula campanii de promovare și conștientizare în comunitate.

Colaborarea cu școlile și liceele din comunitate poate asigura că informațiile despre voucherul cultural ajung la publicul tânăr. Bibliotecarii pot organiza sesiuni de informare în cadrul orelor de clasă sau în timpul activităților extracurriculare, în care elevii să fie informați despre cum pot folosi voucherele pentru activități educative și culturale.

Bibliotecile pot lansa concursuri sau provocări culturale care implică utilizarea voucherelor. De exemplu, un concurs de recenzii de cărți achiziționate cu voucherul cultural sau o provocare de a vizita un anumit număr de instituții culturale folosind voucherul. Aceste activități pot fi însoțite de premii sau certificări.

O metodă eficientă poate deveni crearea de cercuri de lectură sau cluburi de film în cadrul bibliotecii, unde membrii să poată folosi voucherele pentru a achiziționa cărți sau filme discutate în cadrul grupului. Aceste activități nu doar că promovează utilizarea voucherului, dar și încurajează implicarea comunității în activități culturale și educative.

Concluzii

Cercetarea efectuată sugerează că voucherul cultural nu este doar un simplu ajutor financiar, ci și un catalizator al implicării active în viața culturală și educațională, contribuind la dezvoltarea unui sector cultural mai accesibil și dinamic.

Tinerii îl consideră o oportunitate reală de a participa la evenimente culturale care, în absența acestui sprijin, ar fi inaccesibile din cauza constrângerilor economice. Rezultatele cercetării indică o puternică asociere a voucherului cu accesibilitatea, reflectând o nevoie resimțită de a reduce barierele economice care împiedică participarea la activități culturale. Mai mult, voucherul este văzut ca un promotor al diversității culturale, încurajând tinerii să

exploreze și să participe activ la o gamă variată de evenimente culturale și educaționale.

Voucherul cultural inițiat de Guvernul Republicii Moldova oferă o oportunitate unică pentru biblioteci de a-și extinde impactul în comunitate, de a facilita accesul la cultură și de a încuraja participarea activă a cetățenilor la viața culturală. Însă Republica Moldova se confruntă cu o provocare semnificativă în ceea ce privește promovarea și susținerea participării copiilor și tinerilor la activități culturale și evenimente artistice. În timp ce multe țări europene au implementat planuri naționale dedicate acestui obiectiv, Republica Moldova rămâne una dintre puținele excepții, lipsind un cadru legislativ și un program clar care să încurajeze implicarea activă a tinerilor în viața culturală. Această carență are implicații directe asupra dezvoltării educaționale și intelectuale a tinerilor, reducându-le competențele și limitându-le progresul. Din experiența anterioară în implementarea politicilor culturale destinate tinerilor, a devenit evident că măsurile adoptate până acum nu au fost suficiente pentru a stimula implicarea activă a copiilor și tinerilor în activități culturale. În lipsa unui sprijin adecvat, accesul acestora la evenimente artistice și produse culturale rămâne limitat, afectând negativ dezvoltarea lor pe termen lung.

În acest context, Legea cu privire la voucherul cultural, recent adoptată în Republica Moldova, reprezintă o oportunitate de a redresa aceste deficiențe, dar, în forma sa actuală, prezintă o serie de lacune esențiale. Legea nu specifică clar condițiile de acordare a voucherelor culturale, ceea ce lasă loc pentru interpretări și aplicări inegale. De asemenea, nu sunt definite în mod explicit grupurile de beneficiari, tipurile de bunuri și activități culturale care pot fi acoperite de voucher, precum și instituțiile culturale eligibile pentru a oferi aceste servicii. Un alt aspect critic care lipsește din legislație este perioada de valabilitate a voucherului, un element esențial pentru a asigura eficiența și utilitatea acestuia.

Pentru a remedia aceste deficiențe și a transforma Legea voucherului cultural într-un instrument eficient de promovare a culturii în rândul tinerilor, este necesar un set de măsuri clare și bine definite. În primul rând, trebuie stabilit cu exactitate cine sunt beneficiarii vizați: de exemplu, copiii de vârstă școlară și tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 25 de ani care studiază. În al doilea rând, este important să se creeze o listă clară de produse și servicii culturale eligibile și neeligibile, astfel încât să se asigure că voucherile

sunt utilizate în mod corespunzător pentru activități cu adevărat culturale. În plus, stabilirea unei perioade de valabilitate bine definite – de exemplu, un an, conform practicii din alte țări – va contribui la asigurarea că voucherele sunt folosite într-un timp util și nu devin inutile. De asemenea, ar trebui luată în considerare opțiunea de a oferi vouchere atât în format fizic, cât și electronic, pentru a facilita accesul la acestea și utilizarea lor în diverse contexte.

Pe lângă aceste măsuri, Republica Moldova poate beneficia de bunele practici deja implementate în alte state europene, care au acumulat experiență în administrarea voucherelor culturale timp de mai mulți ani. Acestea ar putea oferi modele de succes pentru Republica Moldova, contribuind la dezvoltarea unui sistem de vouchere culturale adaptat nevoilor specifice ale tinerilor și contextului cultural local.

Referințe bibliografice

1. LEGEA culturii Nr. 413 din 27.05.1999. Online. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141530&lang=ro# [accesat 20.04.2024].
2. LEGE Nr. 253 din 29.07.2022 pentru modificarea Legii culturii nr. 413/1999. Online. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=132724&lang=ro [accesat 20.04.2024].
3. Agenția de guvernare electronică. Online. Disponibil: <https://www.egov.md/ro/node/39649> [accesat 27.07.2024].
4. CIOBANU, Mihail, SAVCENCO, Silvia. *Experiența internațională în aplicarea voucherelor culturale pentru copii și tineri*. Online. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/p-533-543.pdf [accesat 14.06.2024].
5. *Tinerii din republica moldova vor putea beneficia de vouchere culturale*. Online. Disponibil: <https://www.mc.gov.md/ro/content/adoptat-la-29072022-de-parlament-tinerii-din-republica-moldova-vor-putea-beneficia-de> [accesat 18.08.2024].